І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. Шевченко

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюзу: 435-8740
— Тел. з Ню Йорку: —
BArcly 7-4125
УНСоюзу: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 226. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУоБОТА, 9-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1967 N. 226. VOL. LXXIV.

КОРОТКІ ВІСТІ

П'ятниця, 8 грудня, 1967

В АМЕРИЦІ

СЕНАТСЬКО-ПАЛАТНА КОНФЕРЕНЦІЯ погодилася в тому, щоб зменшити федеральні необоронні видатки на 2.6 більйона дол. Це зробили вони тому, що президент Джансон обіцяв зменшити федеральний бюджет на 4.1 більйона дол., коли Конґрес погодиться збільшити прибуткові податки, що дасть державній скарбниці 7.4 більйона дол. Палатна Комісія Способів і Засобів досі не вирішувала цієї справи, але Конґресова Конференція діє згідно з пропозицією Президента. Конґрес вже зменшив видатки Уряду на 1.5 більйона дол., що разом із запропонованою сумою дає 4.1 більйона дол. Чи це спричинить те, що Конґрес збільшить податки — важко в це повірити.

ЧИ ТЕХНОЛОГІЯ Є ПРИЯТИЛЕМ ЧИ ВОРОГОМ людства? На цю тему відбулася дискусія в готелі Волдорф-Асторія з приводу 150-ліття існування Нюйоркської Академії Наук. Голова Комісії Атомової Енерґії д-р Гленн Т. Сіборґ доповідав про те, що використання атомової енерґії принесе золотий вік для людства. Також оптимістично дивиться в майбутнє д-р Саймон Рамо — піонер космічної промисловости. Але д-р Рене Дюбо з Рокефеллерового університету замітив, що технологія винищує природні ресурси та спричиняє те, що важко тепер жити людині серед нечистого повітря і води. Антрополог д-р Марґарет Мід вказує на незадоволення молоді з того приводу, що світ так швидко зміняється. Д-р Сіборґ вірить в те, що технологія поліпшить життя людині.

РЕСПУБЛІКАНСЬКИЙ ГУБЕРНАТОР ІЗ МИШИҐЕНУ ДЖОРДЖ РОМНІ, який заявив 18-го листопада, що старатиметься здобути номінацію на кандидата на президента в 1968-му році, промовляючи до 10,200 студентів Кензаського університету, заявив, що недорозвинені держави в світі є більшою небезпекою для ЗДА, як комунізм. Ромні закликав допомагати вбогим країнам у світі, бо треба там знищити неграмотність, вбогість, голод, недуги та людську мізерію. Щораз більше розширюються ножиці між бідними й багатими, казав Ромні, а це грозить небезпекою світові. Ромні виїхав до Парижу і думає бути в Европі і в Азії майже цілий місяць.

СЕНАТОР ДЕМОКРАТ ЮДЖІН МекКАРТІ, який недавно повідомив, що старатиметься про номінацію на кандидата на президента в 1968-му році, відмовився сказати, чи буде підтримувати Джансона, коли Номінаційна Конвенція найменує на кандидата теперішнього президента. Президент Джансон заявив, що він підтримає того демократа, кого найменує Конвенція. МекКарті заявив, що ще завчасно виявляти, що він зробить за рік. Переведені опитування виявляють, що більше як половина опитуваних ніколи нічого не чули, ані не читали про сенатора МекКарті з Миннесоти, хоч він був 10 років конґресменом і вже другу каденцію займає пост сенатора. Опитувані у відношенні як 2 до 1 підтримують президента Джансона.

НОВИЙ УСПІШНИЙ ЛІК ПРОТИ ТУБЕРКУЛЬОЗИ. Представник Фармацевтичної Ляборaторії Ледерле в Перл Рівер, Н.Й., повідомив, що Адміністрація Харчів і Ліків видала дозвіл продавати лік проти туберкульози, який має велику лікувальну силу. Цей лік називається „Міямбутоль", а хемічна його назва „Етгамбутоль". Цей лік має помагати в таких випадках, де інші протитуберкульозні ліки не діяли. Лікарський статистик Шерлі Фербі сказав: „Віримо, що новий лік буде направду з більшим успіхом поборювати недугу туберкульози, як це робили дотеперішні ліки."

У СВІТІ

„КОЛИ ЙДЕТЬСЯ ПРО ЧЕСТЬ — НЕ ДУМАЄТЬСЯ ПРО ГРОШІ — заявив турецький прем'єр Сулейман Демірел на запит журналістів, скільки Туреччині коштувала мобілізація, що її переведено там під час гострої кризи довкола справи Кіпру. Демірель признав, що атмосфера під час тієї кризи й зараз після неї не пригожа для остаточної розв'язки кіпрської проблеми, що її центральною точкою є — ґарантія безпеки і прав 120.000 кіпрських турків. Турецький прем'єр показував на своїй пресовій конференції з минулої середи світлини на доказ звірств, що їх допускаються кіпрські греки на тамошніх турках.

ФРАНЦУЗЬКА ПОЛІЦІЯ СПЕРШУ ЗАБОРОНИЛА АМЕРИКАНСЬКОМУ МУРИНСЬКОМУ екстремістові Стоклі Кармайкелові залишитись у Парижі й заповіла, що відправить його найближчим літаком за кордон. Але внаслідку інтервенції різних антиамериканських діячів у Франції — дозволено йому промовляти на 3.000-му вічі, на якому він кричав про конечність перемоги комуністів у В'єтнамі. Кармайкел прибув до Парижу із Скокгольму, де виступав, як один із „прокураторів" проти президента Джансона на „суді" з приводу „злочинів" Джансона у В'єтнамі.

СОВЄТСЬКА ПРЕСОВА АҐЕНЦІЯ ТАСС ПРИНЕСЛА ВІСТКУ про нові заворушення в китайській провінції Фукієні і в Шанґаї. Так само на вулицях Пейпінґу появилися знову вантажні авта з військом, у передбачуванні вуличних заворушень.

БРИТІЙСЬКОМУ ПРЕМ'ЄРОВІ ГАРОЛДОВІ ВІЛЬСОНОВІ ВДАЛОСЯ ВІДВЕРНУТИ ЗАГРОЗУ залізничого страйку, що ним погрожували машиністи. Водночас міністер транспорту в британському уряді, Барбара Кестл, заповіла, що уряд сприятиме розбудові й модерніцації автобусової комунікації, у співпраці державної автобусової лінії з приватними. У Британії залізниці й автобуси — удержавлені.

ПЕРШИЙ СЕКРЕТАР РУМУНСЬКОЇ КОМПАРТІЇ НІКОЛАЙ ЧЕУШЕСКУ ЗАКИНУВ СОВЄТСЬКОМУ СОЮЗОВІ — не назвавши його за іменем — що той, разом з іншими комуністичними сателітськими державами, штучно гальмує торговельні взаємини з Румунією з пімсти за підкреслювану незалежну політику румунської компартії. Чеушеску твердив у промові до одної тисячі членів партійної конференції, що „ідеологічні розбіжності поглядів не повинні впливати на економічну співпрацю".

В ІНДІЇ ИДУТЬ ТЕПЕР ЖНИВА, які заповідають дуже добрий збір. Однак все одно буде замало власних харчів і індійський уряд робить вже тепер старання, щоб чужі держави, особливо Америка, дали Індії нову поважну харчову допомогу. Передбачається харчовий дефіцит на круглo 10 мільйонів тонн зерна. Американський секретар хліборобства Орвіл Фрімен заповів уже, що в першому півроці 1968 року Америка дасть Індії 3,500.000 тонн зерна.

Президент Джансон та високі світські й релігійні достойники на похороні Кардинала Спеллмана

Ню Йорк, Н. И. — 7-го грудня відбувся похорон Кардинала Ф. Спелмана, на якому був присутній президент Джансон та інші високі світські й релігійні достойники, міжч ними і віце-през. Гомфрі. Кардинал Спеллман помер в суботу 2-го грудня. Похоронні Богослужби відбувалися в Катедрі св. Патрика, в підземеллі якої похоронено тлінні останки Кардинала. Президент Джансон прибув без попереднього публічного повідомлення з оглядів на безпеку, та все ж таки частина противоєнних демонстрантів зуміла прорватися на один бльок від Катедри. Ворожа постава учасників похорону та акція поліції відсунули демонстрантів, і Президент їх не бачив, ані не чув. З президентом Джансоном був головний постмайстер Лоренс О'Браєн та його секретарка Мері Фемер. Службу Божу відправляв Архиєпископ Раймонді. В проповіді о. Роберт Ґеннон підкреслив, що покійний Кардинал жив „для Бога, для своєї країни і для своїх ближніх". Після похорону Президент відлетів до Вашинґтону. Він хвалив нюйорську поліцію ,яка так спритно подбала про безпеку й порядок під час такого великого здвиґу народу.

В Катедрі св. Патрика є 2.500 сидячих місць, та 2.000 місць були зайняті делеґатами й урядовими представниками з цілого світу, і для публіки залишилися тільки 500 місць. В Катедрі були члени родини Покійного і його приятелі та достойники з Об'єднаних Націй. Дехто залишився в Катедрі цілу ніч, але о год. 10.30 перед полуднем всі мусіли вийти зі святині. Папський делеґат до ЗДА Архиєпископ Луїджі Раймонді відправляв Службу Божу, емеритований президент Фордгемського Університету о. Роберт І. Ґеннон, який є автором біографії покійного Кардинала, виголосив проповідь. Співслужили при Святій Літурґії Кардинал Джеймс МекІнтаєр із Лос Анджелесу, Джан Гінен із Вестмінстеру в Анґлії, Ричард Кушінґ з Бостону, Лоренс Шієн із Балтімору, Вільям Конвей з Ірляндії, Патрик О'Бойл із Вашинґтону, Джан Крол із Філядельфії, Джан Коді з Шікаґо, Моріс Рой із Канади. Крім цих 9-ох Кардиналів при відправі Служби Божої співслужили ще 8 Архиєпископів і Єпископів та капелян американської фльоти о. Джан Дж. Пеґнем — племінник покійного Кардинала. Присутні були високі релігійні протестантські, православні й жидівські достойники; православний грецький Архиєпископ Яковос, Єпископ предсідник Єпископальної Церкви Джан Е. Гінс, президент Об'єднаної Церкви Христа — Бен М. Гербстер і рабін Едвард Т. Сандров, який очолював чотиричленну делеґацію Нюйорської Рабінацької Ради. На 50-ій вулиці біля Катедри формувалася процесія з семінаристів, ченців, священиків військових капелянів, провінціялів різних чинів, монсеньйорів, представників інших релігій, черців різних католицьких чинів. Поліція стримала рух на 50 і 51-ій вулицях між П'ятою й Медісон авенями під час похорону, і всі тисячі людей довкола Катедри за допомогою голосників могли слухати Богослуження та проповіді в Катедрі.

ЗДА зголосять в найближчих днях справу В'єтнаму до Ради Безпеки ОН

Об'єднані Нації. — Амбасадор ЗДА в Об'єднаних Націях Артур Голдберґ приготовляє конкретну вимогу до генерального секретаря ОН У Танта, щоб скликати спеціяльне засідання Ради Безпеки ОН для справи В'єтнаму. Те внесення стоятиме в згоді з резолюцією, яку в минулому тижні прийняв Сенат. Рада Безпеки напевне запросить на дебати в справі замирення у В'єтнамі представників Північного В'єтнаму й південно-в'єтнамського комуністичного Фронту Національної Незалежности, але не відомо, чи вони те запрошення приймуть. Голдберґ заперечив, наче б американський Уряд був проти участи В'єтконґу (Фронту Національного Визволення) в дебатах Ради Безпеки або й Генеральної Асамблеї. Навпаки, Уряд висловив свою згоду на видачу віз двом - трьом представникам Фронту Національного Визволення, якщо вони хочуть прибути „у зв'язку з будь-якими справами Об'єднаних Націй" та задля „сутньої дискусії" на форумі Об'єднаних Націй. Південно - в'єтнамські комуністи шукали за ближче неназваним посередництвом контакту з американськими урядовими колами, але конкретної просьби на видачу віз ніде нікому не пред'явлено ані не названо прізвищ осіб, які хотіли би прибути до Ню Йорку. СССР покищо не заявився щодо проєкту дебат на Раді Безпеки над в'єтнамською проблемою. Коментатори припускають, що Москва чекає спершу на з'ясування становища Північного В'єтнаму і В'єтконґу: якщо вони рішились би прийняти запрошення і прибути до Ню Йорку на наради в ОН, то большевики сподіваються — разом з в'єтнамськими комуністами повести велику пропаґандивну акцію проти Америки.

Республіканці обіцюють мир у випадку своєї виборчої перемоги

Вашинґтон. — Лідери республіканської меншости в Палаті Репрезентантів і в Сенаті, конґресмен Джералд Форд і сенатор Еверетт Дірксон висловились на спільній пресовій конференції критично про політику Уряду супроти В'єтнаму та висловили переконання, що майбутній республіканський президент мав би куди кращі шанси довести до замирення у В'єтнамі, ані ж теперішній президент Джансон. Однак вони застереглись, що республіканська виборча кампанія не може й не буде йти під гаслом мира за всяку ціну. Сенатор Еверетт Дірксон, який завжди підтримував політику Джансона у В'єтнамі і стоїть особисто дуже близько до Президента, висловлювався обережніше, твердив і тепер, що тільки американський президент знає всі подробиці проблеми, недоступні для всіх інших осіб, однак зазначив тепер, що „Конґрес і нарід бачили замало доказів на дійсне зусилля у використанні всіх, доступних нам, дипломатичних можливостей" щодо осягнення мира. Конґресмен Форд рішуче заперечив, наче б становище Республіканської партії мало вплив на впертість північно-в'єтнамського диктатора Го Чі Міня у продовжуванні війни аж до виборів восени наступного року.

Сенатор Павло Юзик закликає до творення третьої сили

Сенатор Павло Юзик

Едмонтон. — Відомий політичний і громадський діяч у Канаді сенатор Павло Юзик, як повідомила газета „Вінніпеґ Фрі Прес" з 4-го грудня 1967 року, закликав у Едмонтоні, на святі Української Національної Федерації, до організованого виступу третього елементу в Канаді — проти англійсько-французької, вже застарілої, концепції. Сенатор П. Юзик заявив: „Ми маємо нову Канаду, в якій англійці, французи та багато інших етнічних груп спільно змагались, щоб збудувати нову Канаду". Висловивши впевненість, що „ми станемо третьою силою в Канаді, коли почнемо діяти", сенатор П. Юзик заявив, що Конференція Конфедерації Майбутнього несправедливо оминула такі етнічні групи, як українців, поляків, німців, індіян та ескімосів, культури яких дали також свій вклад в розвиток Канади. „Якщо французи можуть скликати загальну конференцію, то й ми можемо скликати національну асамблею з усіх інших національних груп. Ми хочемо, — сказав сенатор, — національної єдности, але нас також мають визнати, як частину Канади". Він сказав також, що вже створено комітет для проведення відповідної конференції в Оттаві, під час засідань парляменту, щоб зарепрезентувати всі інші групи і організації в Канаді, які не походять з англійського чи французького роду.

З УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

ПАНАХИДА У ТРЕТЮ РІЧНИЦЮ СМЕРТИ ПОЛК. АНДРІЯ МЕЛЬНИКА

Асторія, Н.Й. — У третю річницю смерти Голови Проводу Українських Націоналістів полк. Андрія Мельника відбулася тут в неділю, 3-го грудня о год. 11-ій рано в церкві Чесного Хреста Панахида за спокій його душі. Панахиду відслужив парох всч. о. Андрейчук, ЧСВВ, при співучасті церковного хору під управою п. Леська. Панахида відбулася заходом 1-го Відділу ОДВУ, засновником якого був сл. п. полк. Євген Коновалець. Опісля відбулися поминки, під час яких інж. Євген Маланюк згадував про сл.п. Полковника з часів служби в штабі Січових Стрільців, а п. В. Різник про останні відвідини Полковника в ЗДА і Канаді. На закінчення відчитано листа від пані Софії Мельник, вдови по сл.п. Полковникові.

У НЕДІЛЮ В НЮ ЙОРКУ „ГОЛУБА ХУСТИНА"

Вже цієї неділі 10 грудня, в залі „Фешен Інституту" 225 Захід 24 вулиця, Студія Мистецького Слова під керівництвом Лідії Крушельницької дасть о 3.30 по полудні виставу „Голуба хустина" за А. Шияном. Музику до цієї п'єси-казки на три дії написав композитор Іван Недільський, постанова хореографічних точок Роми Прийми-Богачевської, костюми Слави Ґеруляк, за фортеп'яном — Володимир Гентиш. „Голуба хустина" це чарівна п'єса-казка, як для малого, так і для дорослого глядача.

НОВА УКРАЇНСЬКА КАТОЛИЦЬКА ЦЕРКВА В РЕМЗІ

Ремзі, Н. Дж. — В найближчу неділю, 10-го грудня 1967 р. о год. 12 в полудне, буде відправлена перша Служба Божа в новопосталій парафії Української Католицької Церкви в місцевості Ремзі, повіту Берґен, нюджерзького стейту. Парафію організував, з доручення Філядельфійської Архидієцизії, о. Осип Панасюк для українців Ремзі й околиці. Парафія має свою власну церкву, яку подарувала їй місцева римо-католицька парафія св. Павла. Церква ця положена на розі Черрі Лейн і Дарленґтон авеню в Ремзі, поблизу відомої магістралі Р. 17, в недалекій віддалі від великої фабрики Форда у сусідній місцевості Магва. Церковний комітет запрошує всіх українців з пов. Берґен включитися в новопосталу парафію та взяти участь в її першій Службі Божій.

ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ УЛТПА В ДІТРОЙТІ

Дітройт, Миш.. — 8 грудня 1967 року в Дітройті відбулися звичайні дворічні загальні збори Українського Лікарського Т-ва Північної Америки, Відділу Мишиґен. Головою зборів була д-р Валентина Савчук, секретарем д-р Любомир Трешневський. По уділенню абсолюторії уступаючій управі, головою якої був д-р Павло Джул, вибрано нову управу. Новий голова — д-р Володимир Прокопович, заступник д-р Володимир Мигаль, секретар д-р Валентина Савчук, скарбник д-р Нестор Мельничук. Нова Управа намітила конкретний плян праці.

ПОМЕР О. ПРОТ. ПАВЛОВСЬКИЙ

Ню Йорк. — Вночі з 7 на 8 грудня ц.р. помер тут після довгої недуги на 83-му році життя о. протоієрей Григорій Павловський, духовник Української Православної Церкви в ЗДА, катедри тієї Церкви при 82-ій вул. Вест у Ню Йорку. Панахида відбудеться в похоронному заведенні Петра Яреми при 7-ій вулиці в суботу 9-го грудня о год. 7-ій веч., дальші похоронні відправи в катедрі св. Володимира про 82 вул. Вест в Ню Йорку, а похорон — у понеділок, 11 грудня, о год. 9-ій ранку з тієї ж катедри на цвинтар у Бавнд Бруку.

ПОМЕРЛА ОЛЕНА ГАВРИЛКО — ПІДПІЛЬНИЙ ІКОНОПИСЕЦЬ

Ще 5 травня ц. р. у Львові померла сл. п. Олена з Гордієвих Гаврилко, учителька української гімназії „Рідна Школа" у Тернополі, проживши 77 років. З матеріялів і спогадів про її діяльність, надрукованих у „Християнському Голосі" з Мюнхену ч. 46 стало вікомо,що намальований Оленою Гаврилко іконостас у церкві Успення в Тернополі і саму ту церкву, як пише тижневик, „з невідомих причин у 50-х роках зруйнували" большевики, а в своїй кватирі малярка виконала вівтар і там миряни збирались на молитву. До кінця свого трудолюбного життя сл. п. Олена Гаврилко малювала ікони, нестача яких відчувалась і гостро відчувається з відомих причин.

ПОТРЯСАЮЧІ ДОКУМЕНТИ КОМУНО-МОСКОВСЬКОГО НАРОДОВБИВСТВА І ГЕРОЇЧНОЇ БОРОТЬБИ ПРОТИ НЬОГО В УКРАЇНІ

Саме в тому часі, як українці у вільному світі інтенсивно приготовлялися до свого першого Світового Конгресу Вільних Українців з думкою, щоб краще змобілізувати свої сили й ресурси для допомоги українському народові в його змаганнях до волі і незалежности, з України одержано потрясаючі документи про героїчний спротив уже молодої української ґенерації проти комуно - московського поневолення. Документи одержала Організація Українських Націоналістів та про них повідомила, частинами друкуючи їх в паризькому „Українському Слові". Ці документи — це в першу чергу лист молодого українського журналіста Вячеслава Чорновола, який також уклав книгу „Лихо з розуму", що є збірником матеріялів про двадцять засуджених комуно - московським режимом українських культурних діячів і студентів. Цю книгу тепер видала та поширює Перша Українська Друкарня в Парижі, яка й видає „Українське Слово". Цих двадцять осіб, це: Ярослав Геврич, Іван Гель, Ігор Герета, Богдан Горинь, Михайло Горинь, Панас Заливаха, Мирослава Зваричевська, Дмитро Іващенко, Святослав Караванський, Євгенія Кузнецова, Олександер Мартиненко, Михайло Масютко, Ярослава Менкуш, Валентин Мороз, Михайло Озерний, Михайло Осадчий, Іван Русин, Методій Чубатий і Анатолій Шевчук. Крім документальних даних про цих ув'язнених, в книзі зібрані і їхні твори, частинно писані ще на волі, а більшість уже в часі ув'язнення в тюрмах та в таборах у Мордовській АССР, їхні листи до рідних і знайомих та документальні матеріяли, писані до різних совєтських органів і закордонних представництв у Києві. Збірку цю приготовив у квітні ц. р. згаданий 29-літній журналіст, літератор і науковець Вячеслав Чорновіл, який з черги був заарештований органами КҐБ в перших днях серпня цього року.

Для характеристики документів передруковуємо з „Українського Слова" (Париж, 5-го листопада), уривки з листа В. Чорновола до прокуратора Української ССР, які стверджують, що Україна не сприйняла мовчки брутального удару по інтеліґенції, якої виною було тільки те, що вона хотіла жити так, як її обіцяла конституція СССР. Після арештів, піднялися протести. Довідуємося, що в той чи інший спосіб протестували орденоносці й без орденів діячі культури: письменники М. Стельмах, А. Малишко, Л. Серпілін, Ліна Костенко, Іван Драч; кінорежисер С. Параджанов, авіоконструктор О. Антонов, композитори П. Майборода та В. Корейко.

Про це В. Чорновіл пише:

„Вони просили небагато — гласности, відкритого суду над арештованими в Києві, Львові, Івано-Франківському, Тернополі. До Вас (це лист до Прокурора — прим. наша, „У. С.") зверталася з клопотанням велика група — понад 70 чоловік — письменники, науковці, службовці, студенти, робітники. Вони теж хотіли небагато: бути присутніми, коли судитимуть їхніх друзів, товаришів, знайомих, рідних. Це їх міліція випхтовувала згодом навіть з коридору будинку, в якому тихцем, подалі від людського ока, розправлялися над студентом Київського медінституту... Це багатьох з них оточила в Львівському обласному суді міліція та солдати і тримали під арештом, поки суд таємно виголошував вирок. Протягом довгих місяців, матері, дружини, діти прагнули бодай побачити своїх синів, чоловіків, батьків, що томилися за ґратами. Оргія обшуків і допитів досі лихоманить українську інтеліґенцію, багатьом не дає змоги спокійно займатися творчою працею. Вам байдуже до людських драм, до деморалізуючої дії страху, що холодною гадюкою вповзає не в одну українську родину..."

Тих, що хотіли бути на судах, не лякали погрози охорони, яка казала до них: „Всі ви там будете..." У Києві охоронці суду, показували на „чорного ворона" і заявляли: „У нас таких машин багато. На всіх вас вистачить". Чи не типовий розрив між загалом і поліційною машиною насильства?

Доходило навіть до того, що свідків не кликали на суд, щоб про розправу було якнайменш відомо. Про це читаємо:

„Гадаєте, що в творчих організаціях та установах Києва, Львова, Івано-Франківська висіли великі оголошення, які кликали: ідіть в суд, слухайте, переконуйтесь у правості тих, хто судить, не робіть таких помилок... Ні ж бо, всю решту судів, після Озерного,зробили закритими. І щоб уникнути небажаних гостей, про суд часом не повідомляли навіть найближчих родичів... Свідків запрошували, як правило, на другий день суду, тож першого дня ніхто не тривожив спокою вершителів правосуддя. Здавалось би, — кого боятися, коли в залі тільки судді, охорона і підсудні? Чому ж тоді не всіх свідків записали на суд? Як це можна обійтися без свідка, який за висновками слідчих КҐБ і за вироком був одним з двох постачальників Г. „антирадянської" літератури. Тим паче, що сама Горська на попередньому слідстві категорично заперечувала цей факт."

Сам В. Чорновіл, покликаний у Львові на свідка, передав від друзів квіти засудженим. Цей вияв симпатії до суджених не одинокий.

„Від народу ховають не тільки „злочин", але й сам факт політичних арештів. Суд над Г. 9-11. березня вели голова Київського обл. суду Мацько, засідателі Ярко і Загородній, прокурор Комашенко. Законність почалася з того, що нікого, навіть рідних, не повідомили про суд. Тож першого дня тов. Мацько мав спокій. На 10 березня викликали свідків, тож про суд дехто довідався. От би робити суд закритий та ще й без свідків. Ніхто б і не знав!

„Друзі й знайомі Г., його товариші по інституту, перехопивши Мацька, почали допитуватися, по якому закону Г. судять закрито. Щоб не заважали чинити правосуддя, міліція і люди в цивільному виключили надмірно допитливих громадян з коридору суду. Кого за рукав, кого за плечі... Проте люди не розійшлися, а — не зважаючи навіть на товаришів в цивільному, почали без

(Закінч. на стор. 3-ій)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Ass'n, Ict. at 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303
Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.
Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00 For UNA members monthly 65¢.
P.O. Box 346 Jersey City, N.J. 07303

Непокірна Україна

Незліченні жертви принесла Україна в боротьбі за те, що їй по всім Божим і людським законам належиться: бути господарем своєї землі та вільно, по своїй волі і вподобі жити і змагати до щастя. Незліченні жертви за це своє право поклав український народ, зокрема впродовж останнього півсторіччя безприкладного в історії своїм народовбивством володіння комуно - московського окупаційного режиму в Україні. Недаром писав колись поет, що коли б взяти грудку української землі і здавити її, то з неї потекла б кров, пролита в її обороні.

Здавалося б, що в обставинах такої жахливої жорстокости окупант не тільки силою фізично підкорив Україну, але й зламав її духа спротиву. Так думають, щонайменше, чужі більші чи менші „знавці" відносин. Нічого в цьому дивного, бо здоровим глуздом нормальної людини в нормальних відносинах важко збагнути таку істину, що ані політика масового народовбивства за часів звироднілого Сталіна, ані продовжуваний терор його наслідниками не зламали завзяття народу та його спротиву окупантові.

Пречистим доказом цього можуть послужити нові документи, що їх одержано з України та про які мова на іншому місці в цьому числі „Свободи". До них долучується багато інших, відомих і невідомих. Духа спротиву проти комуно - московської окупаційної тиранії переймає тепер від своїх батьків уже народжена і вихована в совєтському лихолітті нова ґенерація, і не тільки його переймає, але скріплює його новими, молодими силами, новою енерґією та новим, молодечим завзяттям і безстрашністю. Недавно кореспондент радіовисильні „Свобода" інформував про молоду людину, яка в каторжному таборі на засланні витатуювала собі на чолі напис: „Я є жертвою комунізму". Спротив доходить до фанатизму, який вже не знає жадного страху і якого не можуть перемогти навіть найбільш драконські репресії, як і безсильні вони були колись проти визнавців Христа.

Можемо бути більше, ніж певні, що коли духа спротиву не зламало півсторіччя комуно - московського народовбивства, то вже справді немає сили в світі, яка б могла цього доказати. А знайомлячись тепер з новими, безмежно сміливими доказами тієї української нескорености, нам тут на волі і в добробуті не може не стати перед очима запит: чи ми сьогодні направду заслуговуємо на те, щоб називати себе героїчним іменем українця, чи ми направду робимо все можливе, щоб дати наш вклад у той прометеївський змаг, що його веде наш героїчний нарід за найвищі вселюдські ідеали — волю і справедливість для всіх.

Вулиця й політика

Вуличні демонстрації нераз бували й бувають причиною упадку урядів і режимів в різних країнах світу в різних часах. Від невинних спершу демонстрацій починались революції, що започатковували нову еру. Але це ділось тільки тоді, коли вуличні демонстрації дійсно виявляли нуртуючі в народі глибокі течії й настрої глибокого невдоволення чи навіть обурення. Коли вуличні демонстрації ілюструють настрої у громадянстві — ніякий уряд не може легковажити їх.

Цілком інше діло з тими демонстраціями, які відбуваються на вулицях різних американських міст у протесті проти політики Уряду в Південній Азії. Президент Джансон і всі члени його Уряду здають собі добре справу, що В'єтнамська війна не є популярна в народі — бо й не може бути популярною війна в терені, віддаленому від цієї країни на тисячі миль та ведена серед особливо складних і трудних умовин. Президент ані його дорадники тієї війни не хочуть і раді би закінчити її якмога швидше, але не за ціну власної капітуляції, яка була б катастрофою для престижу Америки, для її міжнародного значення і для практичних наслідків не тільки для В'єтнаму, а всього Півдня Азії.

В американських вуличних демонстраціях безумовно беруть участь також ідеалісти. Але можна сумніватися, чи вони становлять більшість: велику частину демонстрантів становлять або переконані комуністи чи комуністичні поплентачі, або підлітки, що поквапні до всякої вуличної авантури, або ледарі — „бітники" й „гіппіси", або ті, що не хочуть іти до війська, або просто анархічні елементи, існуючі в кожному кількамільйоновому місті. Уряд не може рахуватися з думкою таких демонстрантів, як прехильники Стоклі Кармайкела, ідеолога „чорної сили", який викрикував на вічі в Парижі, що „мир не потрібний у В'єтнамі — потрібна перемога В'єтконгу".

І тому державний секретар Дін Раск мав повну рацію, в минулу середу заявивши у Ню Йорку, коли перед готелем викрикувала група авантурників, що „закордонна політика Америки не формується під впливом вуличних демонстрантів". Було б дуже сумно, коли б такі демонстранти мали вплив на закордонну політику Америки.

Ю. Пундик

ЗАКЛИК ДО НАШОГО СУМЛІННЯ

Три залізні заслони відділяють Східню Европу від решти світу: заслона довкола сателітних країн, значно щільніша заслона довкола Совєтського Союзу, і, врешті, зовсім таки щільна заслона довкола неросійських народів Совєтського Союзу, заслона, яку встановили спеціяльні поліційно - адміністративні заходи Москви і, на диво, байдужість західнього світу до всього, що діється в неросійських „провінціях" „Росії". Тому то, коли після десталінізації дещо піднялася друга заслона і до нас почали доходити відгомони ідеологічного ферменту і протестів проти партійного режиму з-поміж російської інтеліґенції — виступи на суді Синявського і Даніеля, лист Ахматової, заява Вознесенського, тощо — з-поза третьої заслони, якою відділена Україна, не чути було нічого, крім якихось невиразних натяків у пресі, вісток про арешти, докладних причин і характеру яких ми не могли довідатися, глухих вісток про якісь протести. Правда, винятком були окремі відважні вірші, але й вони не давали ясного образу, що саме діється в Україні, як саме думає і чого домагається молоде українське покоління. Ми чекали на якийсь відважний виступ, заяву, відважний протест, який переконав би нас, що Україна не перетворилася в похилого раба і згорбленого Езопа.

Декілька тижнів тому ми дочекалися такої декларації з України. Це були матеріяли, які дістала з України Організація Українських Націоналістів. Деякі з них були вже надруковані в пресі (паризьке „Українське Слово", „Новий Шлях" і ін.), а саме лист з Дубравного табору ч. 17, промова І. Дзюби над могилою жертв нацизму в Бабиному Ярі, лист колективові журналу „Перець" і незвичайно цікавий лист Вячеслава Чорновола до судових органів і органів Державної Безпеки Української РСР (повний текст надрукований у „Новому Шляху" за 11 листопада ц. р.). Це була, однак, тільки невелика частина матеріялів, які на днях вийшли окремою книгою під наголовком „Лихо з розуму" у виданні Першої Української Друкарні у Франції, Париж. Як подає передмова від Видавництва, ця книга була виготовлена в Україні (з піднаголовком „Портрети двадцяти „злочинців").

„Лихо з розуму", укладена Вячеславом Чорноволом, містить інформації про двадцять діячів української культури, суджених здебільша в закритих судах навесні 1966 р., уривки з їхніх листів з табору ув'язнення, їхні листи до урядових установ з протестом проти беззаконного ув'язнення і літературні твори деяких з них, а також репродукції деяких картин одного з них, Панаса Заливахи. До збірки також входять згадані вище друковані вже в пресі матеріяли (крім листа В. Чорновола).

Книга „Лихо з розуму" це не тільки сильветки засуджених. Це у першу чергу акт обвинувачення проти російського режиму в Україні, горда заява в дусі Шевченкового „Караюсь, мучуся... але не каюсь!" (Євгенія Кузнецова, пересилаючи в листі з табору поздоровлення з днем народження Шевченка, пише: „Приєднаємо ж і наше маленьке горе до страждань цієї великої людини...") і заклик до нашого сумління і сумління всього світу.

У виступах на судах і відбуваючи вже кару в таборах, засуджені не просять помилування, а домагаються своїх персональних і національних прав, обвинувачуючи режим, зокрема у такому:

1. Порушення законів СССР через національну дискримінацію проти українців і інших неросійських народів СССР — жидів, кримських татар, чеченців, інгушів, прибалтійських народів—яка зводиться до ґеноциду (Лист Святослава Караванського до Голови Ради Національностей Верховної Ради СРСР).

2. Відновлення сталінських методів терору і безправства у судовій практиці і в національній політиці.

3. Русифікація українських шкіл і взагалі позбавлення кількох мільйонів українців можливости вивчати українську мову, плянова політика не допускати українців до поселення в містах України і заселювати міста росіянами.

4. Закріпачення українського селянина і відсутність будь - якої демократії у вирішуванні справ, зв'язаних з народними інтересами (наприклад, слово Михайла Гориня на закритому судовому засіданні).

5. Жахливі побутові відносини у таборах, які зводяться до ясного намагання зломити в'язнів морально і фізично, та зовсім явно незаконне ув'язнення людей (напр., сина ген. Шухевича - Чупринки, Юрка, за те, що він „син націоналістичного діяча"; адвоката Володимира Горбового за те, що він колись боронив перед польським судом Бандеру; С. Вируна, М. Лук'яненка і І. Кандиби за домагання більшої самостійности Українській РСР в системі „соціялістичної спільноти націй", хоч, як коментує згадуваний вже Караванський, конституція СССР якраз гарантує навіть право виходу з Союзу).

6. Взагалі ж, — це згадується в заявах і листах кількох засуджених, включно з цитуванням відповідних уступів, — у порушенні совєтським режимом міжнародної Загальної Декларації Прав Людини, підписаної урядами УССР і СССР.

При читанні цих заяв, протестів, листів і таборової поезії засуджених вражає незвичайно велика їх духова твердість і просто навіть готовість терпіти за слушність їхніх домагань. „Даремно на протязі століть намагалися гнобителі знищити українську культуру, мову, але нарід вистояв проти ворожої навали, і його не злякати ніякими репресіями, ні спаленням бібліотеки (Натяк на спалення бібліотеки Української Академії Наук у Києві — Ю. П.), ні нищенням пам'яток української культури. В моєму обвинуваченні органи КГБ написали. „... як морально не стійка людина, підпавши під вплив..." і т. д. і т. д. Адже бути українцем, свідомим своєї національної гідности, не є „шкідливий вплив", а обов'язок чесної людини. Зрікатися свого, національного — принизливо і аморально, а працівники КГБ, що намагаються заставити людину зректися свого, зловживаючи владою, є кримінальні державні злочинці, гідні лави підсудних", заявляє О. Заливаха, пишучи з табору Голові Верховного Суду УРСР. А в листі до І. Світличного він пише: „Всі віримо, що любов до Батьківщини не є злочином, а святий обов'язок громадянина. Це надає сили і впевнености в своїй правоті і віри в те, що рано чи пізно дійсні злочинці будуть викриті і справедливо покарані. Віримо і сподіваємось". Тому теж Є. Кузнецова пише в листі, що „всі... звинувачують" Миколу Гриня за те, що він на суді заломився і покаявся перед владою, а Валентин Мороз, у листі до дружини, переказує вістку про „смерть" Драча, маючи на увазі моральну смерть через написаний пашквіль і вірш, що був надрукований в „Літературній Україні" („Як то буває", пише Мороз. „Вважаєш, що чоловік живий, а він мертвий!"). Драчеві дорікає й Михайло Осадчий у вірші „Нью - Йоркська елегія" за його прорежимні виступи в Америці, називаючи їх „роботою по блату".

Для кого були зібрані ці матеріяли? Відповідь на це, мабуть, дає вірш С. Караванського „До совісти віку": описуючи в'язня, який стоїть на краю могили, де „на трупах трупи", якому „дротом руки скрутили спадкоємці Ягод і Берій". Автор остерігає совість віку:

„Ти ж гляди —
бережи свій череп,
Вільний розуме —
Совість віку,
По тобі у космічну еру
Кулеметний вогонь
відкрито!"

Це також, — і перш усього, — заклик до нас, української еміґрації у вільному світі — остерегти совість світу, довести до її відома цей заклик з-поза чотирьох залізних заслон (четверта — колючі дроти концентраційних таборів і мури в'язниць російської імперії) і потурбуватися долею вже засуджених і тих, що їх ще судитимуть, та їхніх родин. Бож, як пише Ярослав Геврич з табору, „все таки це великий стимулюючий фактор, коли знаєш, що про тебе пам'ятають і думають не тільки рідні... Це якось урівноважує людину, дає їй сили переносити всі труднощі життя".

Читайте українські книжки і газети, бо часте читання веде до просвіти, а просвіта — це сила

ГОЛОСИ ЧИТАЧІВ

„ЩЕ НЕ ВМЕРЛА УКРАЇНА"

Стаття п. А. Орла „Ще не вмерла Україна" („Свобода" з 29 листопада) пригадала мені давноминуле, а саме, дискусію на цю тему в 1910-их роках.

Славний шведський письменник Єнсен (хресного імени вже не пригадую) після якогось українського концерту у розмові з українцями сказав, що гимн „Ще не вмерла Україна" не справляє у слухача враження гимну, бо нечутно в ньому життя, бойового завзяття, бадьорости. Скоріше, говорив Єнсен, надавався б гимн на мотив народної пісні „Гей не дивуйте, добрії люди", бо в ній кипить життя, бойове завзяття. Розуміється, треба би прийняти мелодію тієї народної пісні, а не слова.

Єнсен переклав на шведську мову твори Шевченка і написав велику книжку „Тарас Шевченко". Ця книжка вийшла в українському перекладі у Львові.

П. А. Орел згадує різні інші гимни. До них, гадаю, треба додати болгарський гимн „Плине Маріца окервавлена, плаче вдовиця, люто ранєна! Марш - марш, ґенерале наш, раз-два-трі, напред булгарі!", а саме тому, що це, мабуть, найбадьоріший з усіх плаксивих слов'янських гимнів. У ньому, як і в козацькій пісні „Гей, не дивуйте", відчувається кипуче життя.

М. Л-ий

Філядельфія

ПРО ГИМН УССР

Цікаву статтю про гимни А. Орла прочитали з приємністю. Автор статті пише, що йому невідомий текст і мелодія гимну так званої „суверенної радянської України". В Совєтськім Союзі, як і в поневоленій Україні, один день певні особи є героями, а другий день вони вже зрадники, вороги. Те саме з віршами, гимнами. Спершу так розголошуваний гимн радянської України зі смертю Сталіна втратив актуальність. Слова гимну УССР написали Павло Тичина і Микола Бажан, а музику скомпонували група композиторів під керівництвом А. Лебединця. Його на Україні тепер майже не співається (хібащо перші два куплети), а грається лише мелодію. Тому не без підстави його, як нам казали люди з України, інакше й не називають як „пісня без слів". Ось його текст:

Живи, Україно,
прекрасна і сильна, —
В Радянськім Союзі
ти щастя знайшла,
Між рівними рівна,
між вільними вільна,
Під сонцем свободи,
як цвіт розцвіла.

(приспів)
Слава Союзу Радянському,
слава, —
Слава вітчизні
народів-братів!
Живи, Україно,
радянська державо,
Возз'єднаний краю
навіки-віків!

Нам завжди у битвах
за долю народу
Був другом і братом
російський народ,
І Ленін осяяв нам путь
на свободу,
І Сталін веде нас
до світлих висот.

Розіб'ємо всі ми
ворожі навали
Народного гніву
священним мечем,
Під стягом радянським
ми дужими стали
І в світ комунізму
велично ідем.

Текст не потребує жадних коментарів, і тому не дивно, чому його тепер не співають, як від деякого часу припинили співати „Інтернаціонал", де говориться „повстаньте, гнані і голодні" — бо бояться, щоб дійсно не повстали гнані і голодні раби СССР.

Ол. Коновал

Шикаґо, Ілл.

ПРО ЕКОНОМІЧНІ ПРОЦЕСИ В УКРАЇНІ"

У дописі „Економічні процеси в Україні" з 28-го листопада ц. р. непідписаний автор твердить, що італійська фірма Фіят із Торіно будує автомобільний завод в РСФСР.

Це твердження не відповідає правді. Між урядом СССР і фірмою Фіят підписано провізоричне домовлення про будову автомобільного заводу коштом 850 млн. дол. у Совєтському Союзі. Контракт цей був узалежнений від кредиту ЗДА. Оскільки ЗДА відмовились надати кредит у липні, а тим самим відмовились доставити машини, що можуть бути використані для військових цілей, цілий контракт опинився під знаком запитання.

Ф. Лукіянович

Президент просить не збільшувати цін і платні

Вашингтон. — Президент звернувся безпосередньо до групи провідних бизнесменів із просьбою не збільшувати цін на товаря. Він одночасно апелював до провідників світу праці не домагатися завеликого збільшення заробітних платень. Президент, промовляючи на прийнятті Бизнесової Ради, сказав: „Я вимагаю, щоб бизнесмени стримувалися від неконечного збільшення цін і щоб збільшили свої конкуренційні змагання." В цьому прийнятті взяли участь 65 визначних бизнесменів, між ними було велике число президентів і голов Ради Директорів найбільших промислових корпорацій. Прийняття відбулося в готелі Мейфлавер, журналісти не були під час промови Президента, але Білий Дім пізніше передав їм надрукований текст промови Джансона. Президент виступив проти збільшення цін на товари у зв'язку з тим, що сталеві корпорації повідомили про більші ціни на сталь. Минулої п'ятниці Сталева Корпорація ЗДА повідомила, що з днем 15-го грудня збільшує на 5 дол. від аркуша ціну на сталь. За її слідом пішли інші сталеві корпорації: Сталева Корпорація Армко, Бетлегемська Сталева Корпорація і Корпорація Крайслера. Голова Сенатської Проти-трестової Комісії сенатор Філіп Гарт виступив проти більших цін на сталь і закликає Департамент Справедливости повести слідство в цій справі.

З НАШИХ БУДНІВ

Попелюшка на Світовому Конґресі

Називаю її „Попелюшка", бо не знаю, хто вона, ця мала балерина, як їй на ім'я. З програми Фестивалю виходило б, що вона танцювала „Гуцулку" в пластовій танковій групі, під керівництвом проф. Петріні. Але сталась їй та сама пригода, що бідолашній Попелюшці з казки, під час великого балю в королівській чи там княжій палаті... Звичайно, наша, нюйоркська Попелюшка не загубила черевичка, тікаючи з балю, коли вдарила дванадцята година ночі! Їй трапилось нещастя під час Фестивалю української пісні і танку на величавій, всенародній маніфестації „За волю України", у Медісон Сквер Гарден у Ню Йорку.

Не знаю, чи багато хто із земляків звернув увагу на цей дрібний епізод, — але для нашої Попелюшки це було, хіба, страшне переживання, яке закарбується їй у пам'яті на все життя! Горе ж ти моє, чому якраз їй мусів розв'язатися постолечок під час замашистої „Гуцулки", на очах десятитисячної маси глядачів — українців з усього світу?.. Підскакуючи, мов кізонька, на одній ніжці, вона робила розпучливі зусилля врятувати ситуацію — зав'язати капосний постолик. Саме в тій хвилині блиснуло згори барвистою каскадою, так і прикипіло до неї сліпуче око рефлектора, і тоді я запримітив її приблідле, перестрашене личко та сповнені жалю оченята, які наче докоряли майстрові світляних ефектів: „Ой, бодай ти, дядю, скис, та чого ж ти якраз до мене причепився!"

Коли скінчився танець і світла залили рясною повінню арену, я ще побачив, як бідна Попелюшка вибігла, шкутильгаючи, тільки в одному постолику... Другий залишився сиротиною „на полі бою". Котрийсь із фотографів, що їх тоді безліку там метушилось, підняв постолика і пустився навздогін за юними танечницями, вимахуючи ним, як воєнним трофеєм. Не знаю, чи наздогнав Попелюшку, чи віддав їй згубу. А може залишив собі, як сувенір зі СКВУ?.. Так чи так, він аж ніяк не подобав на прекрасного князенка з казки: це був лисавий уже панок з чималим „капіталістичним" „накопиченням", на якому бовталися перевішені торби-футерали з фотокамерами. Куди йому рівнятися до романтичного принца, який перетряс ціле царство - государство, щоб тільки віднайти пару загубленому скляному черевичкові його коханої Попелюшки!

Ми „пустили в газети" нашу Попелюшку не для того, щоб з неї посміятися, підняти її на глум. Борони Боже! Як-не-як, вона ж таки славна дівчина, не заломилась на дусі в тяжкій ситуації і геройчно з неї вийшла. Ми сподіваємось побачити її в цю неділю, 10-го грудня, на сцені Фешен Інституту в Ню Йорку, в п'єсі-казці „Голуба Хустина" в постановці Студії мистецького слова Лідії Крушельницької, хореографія Роми Прийми-Богачевської, музика проф. Івана Недільського. І бажаємо їй ще більших успіхів, як вона їх мала у Медісон Сквер Гарден!

Ікер

СВІТОВИЙ КОНҐРЕС ВІЛЬНИХ УКРАЇНЦІВ

Д-р Григорій Васькович

СОЦІЯЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ СТАН В УКРАЇНІ І СПОСОБИ НАШОЇ ДОПОМОГИ ВИЗВОЛЬНІЙ БОРОТЬБІ УКРАЇНСЬКОГО НАРОДУ

(3)

В найбагатшій країні СССР — в Україні, яка найбільше продукує сільсько-господарських і м'ясних продуктів, постійно не вистачає харчів та інших товарів першої потреби. Це тому, що панівна російська імперіяльна кляса своєю колоніяльною політикою економічно експлуатує Україну. Ця панівна кляса пляново розбудовує економіку України під кутом якнайбільшого використання її багатств для потреб корінної Росії, для підсилювання большевицьких диверсій у світі, наприклад в африканських країнах та на інших континентах, і для вибагливого життя величезної паразитарної бюрократії — державного, партійного, поліційного і військового апарату імперії.

Тому росіяни ставлять найбільший натиск на розбудову в Україні секторів видобування сирівців та їх первинної перерібки не на всебічну розбудову індустрії. Для справного вивозу тих сирівців, півфабрикатів та сільсько господарських продуктів розбудовується відповідно транспорт і комунікацію. Також вся торгівля і побутове обслугування наладнані за принципом імперіяльної доцільности зі шкодою для місцевого населення.

На цей колоніяльний визиск України вже 1928 року вказав визначний український економіст Михайло Волобуєв у своїй праці „До проблеми української економіки", спертій на статистичних даних. Згідно з його підрахунком, в балянсовому році 1924/1925 близько третину всіх прибутків України витрачено поза її межами. Як відомо, Волобуєва зліквідовано, і після цього зникли зі совєтської статистики всякі дані про те, скільки мільярдів рублів забирають москалі з України на т. зв. всесоюзні видатки. Їх не подається вже до сьогоднішнього дня, але вони, ясна річ, через це не зменшилися. Наприклад, з самого лише податку з обороту в 1968 році передбачено стягнути з України понад 7 мільярдів рублів, з чого понад 5 мільярдів має забрати Москва, що крім того, розпоряджається всім величезним національним багатством України, якої продукція чавуну, сталі, вальцьовання, видобуток залізної руди, вугілля і газу та виробництво цукру — на душу населення — займає перше місце в Европі.

Але насильство, експлуатація і терор, стосовані Росією супроти поневоленої України, не змогли зламити українського народу і знищити ідею національної свободи, втілену 1918 року в нашій суверенній державі і повторно проголошену на території України в 1939 і 1941 роках. Завдяки цій ідеї Україна веде всебічну боротьбу проти Росії в різних ділянках національного життя.

Разом з боротьбою за національну культуру і релігію йде боротьба ідеологічно-політична, соціяльно-економічна і — що найважливіше — збройна боротьба. Започаткована 1917 р., ця збройна боротьба в період державности 1917-1920 рр. була ведена реґулярними арміями Української Народної Республіки і Українською Галицькою Армією. Потім повстанські і партизанські загони та підпільні організації БУД, СВУ, СУМ, УВО і ОУН та інші продовжували ту боротьбу між двома світовими війнами. З новою силою її розгорнула Українська Повстанська Армія в другій світовій війні та після неї і по сьогоднішній день вона йде у підпільних формах, ведена українцями в різних місцях імперії, а не лише на українській території.

Прикладами організованої боротьби по другій світовій війні хай послужать такі події, що високо піднесли українську визвольну справу у світовій опінії, а саме: безкомпромісова боротьба УПА на два фронти, а також рейди відділів УПА до сусідніх підкорених большевиками країн і до Західньої Европи; бойкот виборів до Верховного Совєту СССР в лютому 1946 р. і до Верховного Совєту УССР в січні 1947 р., переведений на розпорядження УГВР; зв'язкова служба між Краєм і закордоном, ведена визвольними організаціями впродовж 15 років по війні; повстання в совєтських концтаборах у роках 1953-1955 і звернення українських політичних в'язнів з цих таборів до Об'єднаних Націй в справі допомоги визвольній боротьбі, а потім страйки в різних місцевостях СССР.

Назагал наступ москалів на Україну завжди зударяється із загальнонаціональним спротивом українського народу. Цей спротив виявляється у сміливих виступах деяких письменників, критиків і публіцистів, у боротьбі за українську мову в школах, урядових і культурних установах, за релігію, за український характер міст, за втримання національних звичаїв; він ведеться через поширювання забороненої творчости, через таємні радіовисилання і т. п. Психологічними об'явами цього спротиву є переламання страху перед терором, отрясення від ідеологічного обману, погорда до підлабузників і ріст національної гідности.

ПОТРЯСАЮЧІ ДОКУМЕНТИ...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

належної побожности говорити про беззаконня.

„Щоб відкараскатись від них, оголошено тоді, що вирок виноситиметься наступного дня о другій годині (як відомо, за законом вирок зачитується завжди відкрито). Як і треба було чекати, високий суд збрехав: вирок був оголошений біля 11 год. ранку. „Разве вы не понимаете, зачем это сделали?" — дивувався „адвокат" з наївности невдоволених.

„Тов. Мацько трохи прорахувався: під будинком суду все ж таки зібралося кілька десятків людей. А коли, після суду, троє з присутніх прорвалися крізь міліцію і кагебістів до тов. Мацька, то поставили йому три питання: 1. За якою статтею якого кодексу суд був закритий? 2. Чому суд обманив присутніх, коли повідомив про час оголошення вироку? 3. Чому на вирок не впустили бажаючих.

„На два з цих питань голова Обласного суду не міг, чи не побажав, відповісти . . ."

В іншому випадку збільшено охорону будинку суду у Львові. Центральний хід бльокував цілий натовп людей, які бажали потрапити суд. Той же Мацько старався не входити в стичність з людьми. Крім підставленої „публіки", в залю попало таки троє людей. З цих трьох, дві були письменниці — Ліна Костенко й Любов Забашта. Вони хотіли записати вирок, від них забрали нотатки. Далі В. Чорновіл пише:

„Та сама Ліна Костенко, після вироку, кинула засудженим квіти. Квіти, звичайно, були негайно заарештовані. Саму Ліну Костенко в сусідньому приміщенні „с пристрастием" допитували, але урочиста церемонія завершення закритого суду над „особливо небезпечними державними злочинцями" була геть зіпсована. І вже зовсім потривожили зім'яту совість тов. Мацька і Ко. ті несвідомі громадяни, які дочекавшись через годину „чорного ворона", вигуками підтримували засуджених, а під колеса машини кинули квіти . . ."

Слід тут ще навести м. ін. таке завваження автора листа:

„Та київські кагебісти і вершителі правосуддя в порівнянні з львівськими колегами — це ангели з крильцями. Київські судді все ж таки рахувалися із вимогами закону . . . У Києві пускали на вирок бодай родичів та кількох сторонніх. У Львові глянули на справу тверезіше: коли можна брутально порушити ст. 20. КПК УРСР щодо гласности судового розгляду, то для чого рахуватися із вимогами тієї ж статті щодо публічного проголошення вироку? На вироки всіх трьох львівських судів не пустили нікого.

„Відзначилися львівські кагебісти і в організації „порядку" на судах. Кагебісти і міліція вели себе у Львові, як на окупованій території, а не на радянській землі. Бож як інакше пояснити відверті погрози людям, що зібралися під судом? Як назвати цинічну поведінку майора (в вільному), який закривав тіла Ользі Г., коли та хотіла показати дворічній доньці батька, якого виводили із „чорного ворона"? Якими моральними нормами нашого суспільства виправдати цинічний обман, якого вдався підполковник міліції Херోснюк, щоб „чистити" поверх, на якому відбувався суд? Зганяючи людей вниз, він дав чесне слово, що повідомить про вирок родичів та декого з бажаючих на читання вироку пропустить.

„Коли всі зійшли на перший поверх, то побачили, що опинилися в пастці. Нагору не пускала міліція, на вулицю не випускали озброєні солдати. Людей тримали під арештом, поки таємно не проголосили вирок і вивели з чорного ходу засуджених, — боялися охоронці законности, щоб не повторилася історія попередніх днів, коли львовяни засипали одного „чорного ворона" квітами і скандували „Слава!" Коли заарештованих у вестибюлі випустили на вулицю, вони побачили, що навколишні вулиці перекриті міліцією. Натовп скандував законникам „ганьба"!

„Самі спричинивши маніфестацію протесту, львівські охоронці „державної безпеки" потім машинами відтисняли людей з вулиці, прилеглої до суду, або розганяли при допомозі поливальної машини (на черзі, мабуть дубинки і сльозоточиві гази) . . . Коли було проголошено відновлення затоптаних у багнюку ленінських норм законности, здавалося, що назавжди відійшли в минуле всякі „трійки" і закриті розправи над людьми, вина яких хіба в тому, що їхній мозок здатний мислити. Невже ми так страшно помилилися у своїх сподіваннях? . . .

Далі автор розповідає м. ін. як підсудним приписують злочини, яких вони ніколи не вчинили. Відомо, що в Україні кружляє від якогось часу багато творів, які говорять про дійсність. В більшості автори їх не відомі. Влада приписує їх будь-кому з немилих їй осіб. Так було й на процесах минулого року. Коли один підсудний не хотів на себе взяти авторства, тоді покликано експертів, які „доказували" його авторство.

„Не добившись „зізнання", закликали експертів, людей з науковими титулами і приспаною совістю, які за добру оплату погодилися обґрунтувати запропоноване кагебістами авторство. Люди науки не претендували на прославлення свого наукового відкриття, навпаки — їм пропонували добрий гонорар і повну таємницю. Однак, раніше чи пізніше таємне стає явним . . ."

І автор наводить прізвища безсовісних науковців: І. Шаховський — проф. Львівського унів.; З. Матвійчук з Інституту сусп. наук у Львові; Грицютенко — Львівський унів.; Здоровега з того ж університету; Кибальчич — викладач факульт. журналістики; Ящук — кандидат філолог. наук. д-р Кобилянський; З. Хукин — Львів; Бабишкін — доктор філології з Києва.

Але знайшлися люди, що відмовилися від ганебного заробітку: І. Ковалик — ЛДУ; Шабльовський — проф. Інституту Літератури з Києва; Волинський — київський Пединститут; Зозуля — україніст з Москви; Щурат — Інститут сусп. наук у Львові.

Довідуємось, що майор КГБ, який наглядав за порядком на львівських судах звернувся до І. Драча зі словами: „Це ви Драч? Що ж це ви всяку макулятуру пишете, замість людей виховувати? Та ще й антисовєтчиків захищаєте. А їх, сволоч, вішати треба!"

Свій лист автор закінчує такими думками:

„Кого ж кидають сьогодні в Україні за ґрати? Судять молодь, яка виросла при радянській владі, яку виховувала радянська школа, рад. вузи, комсомол. Судять як буржуазних націоналістів людей, які не пам'ятають буржуазного ладу, батьки або діти яких гірко бідували на рідній багатій землі. І нікому не спало на думку пошукати причини глибшої за нудні теревені про вплив буржуазної ідеології та про буржуазний націоналізм. Кому потрібно, шановні товариші, все це „буржуазне", як не вам самим для стандартної формули, яка має замінити чесне мислення і мужнє шукання шляхів до справедливости?

„Безсилою є і буде поліційна профілактика мізків, якщо й далі закривати очі на нерозв'язані проблеми, зокрема ж національну. Знову і знову доведеться кидати за ґрати тих, хто вперто не бажає чорне називати білим. Доведеться м'яти сумління людей замість того, щоб спиратися на людей з розвиненим почуттям чести і сумління. Доведеться підрізувати коріння дерева, на якому треба вирощувати нові пагони, що їх так нам бракує після спустошливих смерчів. А потім всеодно доведеться реабілітувати людей і визнати за ними ту правду, за яку вони жертвували молодість. Історія завжди все виносить на чисту воду . . ."

Лишається тільки схилити голову перед чесністю людини, що писала ці рядки. І перед її високою мужністю.

(„Українське Слово", Париж, 5-го листопада 1967).

ПОХОВАЛИ ДОБРОГО ПАСТИРЯ

Серед парафіян, знайомих і друзів нежданно рознеслася трагічна вістка: отця Миколи Могучого не стало. По тяжкій, але недовгій недузі настоятель української православної церкви св. Володимира в Джерзі Ситі відійшов у вічність. Залишивши у глибокому горі дружину, пані - матку Людмилу, молоденького сина, інженера Володимира, невістку Зоряну з дому п-ва Вишиваних і двох новонароджених внучат, що на них лише раз довелося йому поглянути, — навіки заплющив очі добрий пастир.

Отець протоієрей Микола Могучий за свої неповні 62 роки перейшов дуже довгий і тернистий шлях. Як син священика, він зазнавав постійних переслідувань від совєтських нелюдів, і, з великими труднощами здобув високу освіту. Мусів раз-у-раз змінювати місце мешкання, щоб заробляти собі на прожиток роботою не за своїм фахом. Непевний завтрішнього дня, одружився він із священичою дочкою, яка ділила з ним усі злигодні і всі рідкі хвилини радости.

Війна застала о. Миколу в Дніпропетровську. І тоді, в ті страшні часи, коли здавалося людське життя ніби вже зовсім утратило вартість, вирішив він піти слідами свого покійного батька і присвятити себе службі Богові й народові. На священика висвятив його архиєп. Геннадій.

У скитальчому таборі Гайденав, у лівнічній Німеччині, о. Микола був загальнолюбленим духовним провідником. Завжди спокійний, стриманий, скромний, з лагідною усмішкою на устах, він при потребі міг бути твердим і відважним. І це він, о. Микола, коли таборянам загрожувала насильна репатріяція, коли зграя чекістів уже замірялась була загарбати їх у свої залляті кров'ю руки, разом з іншими священиками виступив із хрестом в руках в обороні своєї пастви. Бо був він не тільки священиком, а й українським патріотом, був вірним сином свого народу.

Навчання в таборовій початковій школі і в гімназії, ревна служба в церкві, виконування треб, опіка над родиною, а зокрема сином, з якого вийшов свідомий українець, розмови з парафіянами, в яких скріплював їх на дусі о. Микола — такий був Покійний у тих, здавалося б, безнадійних днях і місяцях таборового поневіряння.

Належно оцінивши душевні прикмети о. Миколи, вміння полагоджувати неминучі в тих умовинах тертя і непорозуміння в окремих парафіях, митрополит Полікарп призначив його головою Церковного Управління на Північну Німеччину.

Зі своїми парафіянами прибув о. Микола до Америки. Але не пощастило йому дожити тут до тих днів, коли б міг він відпочити. Зразу ж по приїзді пішов він з пані - маткою на тяжку фізичну працю. І зразу ж заходився організувати в Джерзі Ситі парафію. У маленькому приміщенні на Коммюніпов Евню створена була церква, де о. Микола, при жертвенній допомозі своєї дружини Людмили і окремих парафіян - ентузіястів вів свою пастирську діяльність.

І так довгі роки сполучав він працю робітника і працю священика-проповідника Христової правди.

У вівторок 5-го грудня 1967 року в Катедральному Храмі св. Володимира в Ню Йорку відбулась торжественна панахида по о. Миколі, а в середу 6 грудня увечері одпівання, в якому взяли участь: Єпископ Олександер, протопресвітер Лев Весоловський, прот. Артемій Селепина, прот. Теодор Форостій, прот. Юрій Сікорський, прот. Іван Кульчицький, свящ. Євген Новицький.

7-го грудня після заупокійної Літургії в Катедральному Храмі св. Володимира жалобна процесія з труною Покійного в дорозі до Бавнд Бруку спинилась біля церковці в Джерзі Ситі, де учасники процесії помолились за душу її пароха.

В осередку Української Православної Церкви в Бавнд Бруку, на паперті Церкви-Пам'ятника зустрів Покійного сонм духовенства. В той день голова Консисторії, впреосв. архиеп. Мстислав був відсутній. Відправлено ще раз Заупокійну Службу Божу, після чого похоронний обряд довершили: Єпископ Олександер, протопрес. Лев Весоловський, протопрес. Филимон Кульчинський, прот. Павло Фалько, прот. Сергій Непрель, прот. Богдан Желехівський, прот. Михайло Земляченко, прот. Юрій Сікорський, прот. Петро Мелех, прот. Петро Стельмах, свящ. Михайло Борисенко і свящ. Євген Новицький.

Коли труну з останками о. Миколи спускали в оточену численними вінками могилу, небо було похмуре, збиралось на дощ. Щирими сльозами плакали не тільки жінки — плакали парафіяни, земляки, друзі. . .

Після похорону, всіх присутніх — а було їх понад сотку — запрошено на трапезу до залі в будинку Консисторії.

Зі словом потіхи і розради для вдови, сина і невістки Покійного, зі спогадами про нього як людину, священика і громадянина виступали: впреосв. архиеп. Олександер, протопрес. Л. Весоловський, прот. П. Фалько, п. Плахтин від Церковного Управління УПЦ з Бразилії, прот. Юрій Сікорський, прот. С. Непрель, прот. П. Мелех, голова парафіяльної ради при церкві св. Володимира в Джерзі Ситі п. Ступка, проф. С. Вожаківський.

Усім присутнім за участь в похороні і за моральну підтримку висловив подяку син Покійного інж. Володимир Могучий.

На заклик настоятеля Церкви-Пам'ятника в Бавнд Бруку прот. Павла Фалька присутні зібрали на пенсійний фонд духовенства $200.

В. Давиденко

Зголошуйте адреси вояків у заморській службі для висилки „Свободи"

Постійно поліпшуючи свою службу для членів й ширшого громадянства, Головний Уряд УНСоюзу схвалив, щоб висилати безплатно „Свободу" та англомовний „Український Тижневик" українцям-воякам, які перебувають у заморській військовій службі, на час тієї служби. Деяким, на їх бажання, висилається тільки „Юкрейнієн Віклі".

Вже перші посилки газети стрінулися з ентузіястичним приняттям вояків. Головна канцелярія УНСоюзу одержала чимало листів від наших вояків у В'єтнамі, Німеччині й Японії, які дякують за висилку газети й підмічують, що вона є для них головним зв'язковим з українською громадою в Америці й її життям. Підкреслюючи свою самотність в чужих краях, вони прохають продовжувати висилку часопису та подають адреси своїх товаришів.

З уваги на велику вагу піддержування такого зв'язку з українськими вояками, які в недалекій будучности стануть активними членами нашої української та союзової громади, треба, щоб відділові секретарі та батьки вояків подали УНСоюзові адреси вояків, які відбувають військову службу в заморських краях.

ЛИШЕ „ОБГОВОРЮЮТЬ ПИТАННЯ ЗИМІВЛІ ТВАРИН"

В Україні розпочалась зима з досить сильними морозами. І слідом за цим на шпальтах київської преси почали з'являтись вістки про невпорядкованість транспорту, непідготованість птахових і тваринних ферм до зими, про нестачу палива. Такі вістки через кілька днів та ж сама преса „завуальовує" отакими, для зразка повідомленнями, як у „Радянській Україні" з 30 листопада: „Ферми перед зимою" — так називалась „кореспонденція, вміщена в „Радянській Україні" від 1 жовтня ц. р. Факти, наведені в ній, як повідомляє зав. сільгоспвідділом Сумського обкому партії Д. Козеняшев, підтвердились. Вжито заходів до виправлення допущених хиб. Питання зимівлі худоби та впровадження прогресивної технології утримання тварин, комплексної механізації робіт обговорено" . . .

Праця
MALE

MACHINISTS
Toolmakers — Diemakers
Milling Machine
Set-up or Operators
We are manufacturers representatives for the largest companies located in SUNNY CALIFORNIA
All relocation expenses paid for you and family. We need you!
To work steady. High salary
Plus cost of living expenses. Do you want overtime? Our Companies work up to 25 hours overtime per week.
NO citizenship required.
NO Agency FEE.
Call all week for day or night appointments
ALPINE
212—564-2687
115-117 W. 42nd St. N.Y.
Room 206

FOREMEN — 2
Openings available 2nd and 3rd shifts. Prep. Department experience necessary. Salary commensurate with experience. Excellent fringe benefits. Apply in person 9 to 5, **Burton Rubber, Litchfield Rd., Colonial Oaks Industrial Park, East Brunswick, N.J.**

PRODUCTION WORKERS
Permanent employment opportunity available for day or eves shift. No experience neccessary. Apply Factory Employment Office, **Ross Engineering Division of Midland-Ross Corp., Cleveland Ave., Highland Park, N.J.**
An equal opportunity employer.

BUS DRIVERS
Do you want to drive a bus? If you have a New Jersey driwer's license WE WILL TRAIN YOU TO DRIVE A BUS. — Men over 40 preferred. For further information apply in person
Associated Bus Co.
558 Belmont Ave., Haledon, N.J.

AIRCRAFT INSTRUMENT ТЕХНІКИ
Негайно потрібні при праці зростаючої продукції. Доскон. платня, великі бенефіти. Повний час або на кілька годин.
Aeronautical Instrument & Radio Co.
Lodi Area (201) 473-0034

MACHINISTS
(All Around Knowledge)
TOOL MAKER
OPERATORS
and
SET-UP MEN
(Hardinge & Hand Screw)
— Good Salary and Benefits —
— Lots of overtime —
Miller Charles & Co.
31 East 2nd St. Mineola, L.I.
516 248-8100

СУПЕРІНТЕНДЕНТ
На кілька годин, досвід, малий дім, 3 кімн. апарт. + мала платня і бонус.
Тел.: 879-5445

TRACTOR TRAILER DRIVERS
2 роки досвіду їздя „трейлером", 25 років або й старший. Багато великих бенефітів. Перевіз нових авт.
NU-CAR CARRIERS, INC.
1427 HARRISON AVENUE
KEARNY, N.J.
An equal opportunity employer

AUTO MECHANICS
For large volume Chrysler-Plymouth dealer with new modern facility. Must be fully experienced. Excellent pay plan and all company benefits. Call or apply in person to Manager.
MONMOUTH
CHRYSLER-PLYMOUTH
700 Rt. 36 Eatontown, N.J.
542-5500

CHAUFFEURS
Experienced. Full or part time. On call days & evenings. Weekends. Hours to suit your schedule. Must be over 25. English speaking. Call 10 AM to 4 PM Monday thru Friday.
SU 7-2804.
Ask for Mr. La Gregor

Праця
MALE

CHEF
Досвід европейського варення, до нового дайнера ресторану. Висока платня. Голоситись особисто.
The Forum Restaurant
E. — Rt. 4 Forrest Avenue
Paramus, N.J. 201 845-8850

AUTO BODY FENDER MAN
Висока платня, постійна праця, мусить мати досвід. Приємні умовини праці.
Tel.: 276-9764, L.I.

STOCK — FOREMAN
Почат. $100.00 і за згодою, град. H. Sch. 1-2 р. каледжу, побаж. досвід в бюрі, пакуванні, висилці, відборі. Відпов. одруж. чоловік. Платня залежно від досвіду.
Elite Linen Service
333 East 105th St. N.Y.C.
Тел. Kew Sauberg
(212) LE 4-2200

FIRST CLASS
Bench Hands
For machine tool manufacturers & rebuilders. Modern shop, all benefitsh: hospitalization paid vacation, etc. Knowledge of English necessary. Call R. W. Stockner from 9 AM to 4:30 PM, Mon. thru Fri.
(212) 274-7373

TV ТЕХНІКИ
Outside & Bench Service. Давно поставлена компанія обслуги. Добрі умовини праці. Висока платня. Доск. нагода для відповідних.
Тел.: (516) PY 8-3482

WANTED GLAZIER
Зацікавлений стати співвласником шклярні, або в платні. Мусить хотіти переїхати до чудов. околиці New England та мати знання праці при шклі. Телефонувати
Alix 203 887-9896
685 No. Main Street
Norwich, Conn.

ПЕКАР ХЛІБА
До гарної німецької пекарні. Приємні умовини праці, госпіталізація, пенсія, бенефіти. Досконала нагода для відповідного. В Clifton, N. J.
(201) 473-1467

TOOL MAKER
Потрібно 1-шоклясного з досвідом. Мала праця з малими приладами. Добра платня, постійна, приємні умовини праці. Голоситись особисто.
Ceramaseal Industries
422 Alden St. Orange, N.J.
або тел. (201) 676-8131

МУЖЧИНА
Woodworking Shop. Досвід неконечний. На початок $80.00 на тиждень. Добра нагода для підвищення. Телефонувати —
Harry Butler (516) 249-2930
Farmingdale Area

Праця
MALE & FEMALE

ОПЕРЕЙТОРИ, -КИ
до шиття суконок на машині Сінгера. Досвід кравчині, на цілий час або кілька годин. Добрі умови і добра платня. Також потрібно
БЮРОВОЇ СИЛИ
Досвід книговодства. Голос.
Mercury Gift Shop
101 First Ave., New York City
Тел. OR 4-3930

CHIEF PHYSICAL THERAPIST
Реєстровані. — Також техніки медич. лябораторії. Мужчини і жінки до 94 ліжок загал. шпиталю. Платня відповідно до здібностей і досвіду. Liberal personnel policies. Apply, call or write to Administrator
Person County Memorial Hospital
Box 451
Roxboro, North Carolina

MALE

PRODUCTION WORKERS
Do you care about:
Steady employment? Opportunity for advancement?
Overtime? Fully paid medical & surgical insurance?
Paid vacations? Paid holidays? Paid life insurance?
YOUR FUTURE?
If you do apply now to
POTLATCH FORESTS Inc.
Riegelsville, New Jersey
An Equal Opportunity Employer

FOUNDRY LABORERS
Broad Benefit Package
Call M. J. Micik
between 8 A.M. & 5 P.M.
(201) 529-3450
ABEX CORP.
VALLEY RD. MAHWAH, N.J.
An equal opportunity employer

Вунсакет, Р. Ай.

25 РОКІВ СЛУЖБИ БОГОВІ І УКРАЇНСЬКОМУ НАРОДОВІ

26-го листопада Вунсакетська громада відзначила 25-ліття священнослужіння свого пароха Впр. о. Віталія Коваленка. Господь був ласкавий для нас і поблагословив наше свято гарною погодою, а Владика Митрополит Іван звеличав наше свято своєю присутністю, та відправою Служби Божої на інтенцію Ювілята та його родини.

Свято розпочалось процесійним ходом з Церкви до резиденції о. пароха. Від наймолодших вітала Митрополита, та вручила букет рож Наталочка Михайлюк. Біля церковних сходів вітала Владику голова молодшого Сестрицтва, п. Марія Кокольська. Там вітала Владику і голова старшого Сестрицтва, п. А. Де Дженеро, і просила про молитви за старших і хорих сестриць. В дверях Церкви вітав Владику хлібом і сіллю заступник голови громади, Кость Корницький. При вході до Церкви вітав Владику о. Ювілят. Під спів „Достойно є..." Владика увійшов до церкви, поблагословив людей, одягнув архиєрейські шати і розпочалася урочиста Служба Божа. Співслужили Владиці 6 священиків, та 6 вівтарних хлипчиків. Співали три хори: нашим хором дириґував Стефан Карась, хором з Бостону — Андрій Прухніцький, а мужеським хором „Бандура" — Стефан Тепер.

Під час Служби Божої Владика Митрополит нагородив о. Ювілята хрестом з прикрасами, а священики і хор співали „Достойний". Після св. Євангелії Владика Митрополит мали проповідь. Людей було так багато, що наша простора церква не могла всіх вмістити. Всі хори співали дуже гарно, але особливо сподобався хор „Бандура" своїм співом „Щасливий чоловік..." києво-лаврського напіву.

Закінчилася С. Б. співом многих літ: ієрархії, Америці та Україні, та о. Ювілятові й Його родині.

Після Служби Божої всі пішли на ювілейний бенкет до великої залі під церквою, бо нова парохіяльна заля не могла б помістити понад 400 осіб гостей. Бенкет розпочався молитвою і благословенням Митрополита. Голова ювілейного комітету, Том Чагарин, представив голову бенкету, Петра Тепера, який попросив на тостмайстра Дмитра Ясінчука.

Тостмайстер познайомив присутніх з сидячими за головним столом. А там сиділи: всечесніші о.о. Петро Ковальчик з дружиною, о. Іван Данилевич, о. Михайло Мостенський, о. Петро Мелех з дружиною, о. Остап Кропельницький, Владика Митрополит, стейтовий конґресмен Орест Чагарин з дружиною, мейор міста Г. Люссіср, о. Ювілят з дружиною, мамою — п. М. Морозовою, та сестрінком, інженером Борисом М. Дідиком, що спеціяльно приїхав з Чіле, п. А. Батюк — голова Укр. Робітничого Союзу, Іван Кокольський — гол. скарбник УНС з дружиною, о. М. Маринеску з Румунської Православної Церкви, п.п. А. Ді Пардо з дружиною, Петро та Евген Тепери з дружинами та Дмитро Ясінчук з дружиною. Всі ці особи, та багато інших гарно вітали о. Ювілята і його родину.

Владика, вітаючи о. Ювілята, підкреслив, що він особисто підписав тільки один афідавіт, і що цей афідавіт був підписаний для о. Віталія Коваленка. Останні слова Вл. Митрополита присутні покрили гучними оплесками. Конґресмен Чагарин, вітаючи о. Ювілята, прочитав лист-привітання від губернатора І. Г. Чейфі: Особисто вітав о. Ювілята мейор міста, та бажав успіху в праці. Голова громади вручив дарунок о. Ювіляту та відкрив і підніс Йому портрет намальований олійними фарбами, як о. В. К. виглядав 25 літ тому в Києві. Гарно вітав о. Ювілята Голова Українського Робітничого Союзу, п. А. Батюк, та вручив дарунок, при цьому зазначуючи, що Вунсакет занепав був останні роки, а тепер знову підноситься до церковного і громадсько - національного життя у всіх галузях. П. Іван Кокольський вітав від УНС, від п. Лисогора та від себе, і висловив радість, що то він намовляв, щоб о. В. К. переїхав до Вунсакету. Ширші виступи були о.о. Данилевича і Мелеха. Отець Данилевич говорив про діяльність о. В. К. на Волині, коли відроджувалася Українська Церква. Отець Мелех сказав, що він мав щастя бути в Києві, в соборі св. Андрія Первозваного, коли о. Ювілят віддавав всього себе на службу Богові, і за цю його ревну та віддану працю, та чудову відправу прозвали Його „Всеукраїнським".

Від старшого Сестрицтва вітала о. Ювілята одна з найстарших парохіянок — п. Ксенія Чагарин — і, вручаючи дарунок, побажала, щоб отець і пані так гарно працювали у нас, як це вони робили в попередніх громаках. Голова молодшого Сестрицтва — п. Марина Кокольська — вручила пані гарну срібну тацю і зложила зворушливі побажання. П. сотник Суржко, з Філядельфії, вітаючи о. Ювілята положив йому на шию золотий хрест, а присутні знову заспівали „многії літа".

Надійшло так багато привітань зі всіх країн вільного світу від Владик, священства, приятелів, бувших учнів, парохіян, громадсько - національних центральних та наукових установ і т. п., що тостмайстер не всилі був їх прочитати.

Бенкет завершився зворушливим словом нашого о. Пароха. Після вдячної молитви о. Ювілят і пані роздавали ювілейний кейк при символічному поцілунку, що був привілеєм жінок, а чоловіки складали грошові дари, які потім о. Ювілят передав до Церковної каси.

Після того всі перейшли до нової парохіяльної залі на танці, при звуках оркестри В. Рудика.

Кость Корницький

Праця
FEMALE

PARLOR MAID WAITRESS
Для подружжя без дітей і домашніх звірят. Апарт. East Side Manhattan, власн. кімната, лазничка і T.V. Друга поміч. Вимагається рекомендацій. **Call PL 3-0314.**

Needed for February 1, 1968
PRIMARY GRADE TEACHER and ELEMENTARY VOCAL MUSIC TEACHER
Apply to
Kenneth A. Myers
Johnson City Central School District
727 Azon Rd.
Johnson City, N.Y. 13790

ОПЕРЕЙТОРКИ
Forelady. Суконки і спортовий одяг. Спеціяльні, машинові оперейторки — до викінчування, близ. комунікацій.
A. D. Dress
91 Edison Pl. Newark, N.J.

КУХАРКА
Досвід в Catholic Rectory. Вимагається рекомендацій. Мусить говорити по-анг. Пишіть до: **PASTOR**
315 — First Street
Westfield, N.J. 201 232-0332

Увага!
САМЕ ПРИЙШОВ НОВИЙ ТРАНСПОРТ ТОВАРІВ З СОВЄТСЬКОГО СОЮЗУ
ДАРУНКИ — ВЕЛИКИЙ ВИБІР

Бурштини	Дерев'яні вироби:
Срібні браслети	Хохломські
Оздобні держаки - склянок	Городецькі
Чавунні вироби	Богородські
Українські й російські кераміки (чудові фігурки)	Гуцульські
Гарнітури порцеляни і багато інших	Міньатурні „матрйошки"

Кав'яр
Ризькі шпроти
Осетри

Можна дістати на нашому показі або в крамницях-філіях — як нижче:

Globe Parcel Service, Inc.
716 Walnut Street Philadelphia, Penna. 19106
(215) WA 5-3455

Cosmos Parcels Express Corporation
45 West 45th Street New York, N.Y. 10036
(212) CI 5-7905

Package Express and Travel Agency,
1776 Broadway New York, N.Y. 10019
(212) 581-7729

або в кожному з їх відділів у великих містах в Америці. Приходьте, пишіть або телефонуйте до тих станиць або безпосередньо до

PODAROGIFTS, INC.
220 Park Avenue South New York, N.Y. 10003
(212) 228-9547

СПОРТ

Сімковий турнір футболу 1968 року

Черговий сімковий футбольний турнір „Шейфер Ліґи" почнеться вже в понеділок, 8-го січня 1968, в залі Арморі в Петерсоні, Н. Дж. Вже заанґажовано дев'ять дружин із десяти минулорічних учасників, а саме: минулорічного чемпіона Грецько-Ам. СК „Ч. Січ" Нюарк, Портуґальський СК Нюарк, Петерсон Доверс, СК Пассейк, Гобокен СК, Мофетта ФК, „Санта Крос" та новика „Гунґарію з Ню Йорку. Сезонові квитки на змагання турніру можна вже набувати по зниженій ціні в домівці „Ч. Січі".

Важливі рішення ширших сходин членів „Ч. Січі"

Минулої п'ятниці, 1 грудня, відбулися в домівці Т-ва ширші сходини членства, на яких відчитано фінансові звіти спортового відділу за минулий сезон. Звітували: фін. секретар Б. Сольчаник, касир В. Маркусь і голова Контрольної Комісії проф. Б. Стефанович. По дискусії та одобренні цих звітів члени вислухали теж звіту діючого голови Т-ва Ю. Гельбіґа про господарський та загальний стан Товариства. Приявні члени одобрили рішення „шеровців" відносно продажу однородинного дому при Андервуд вулиці, як теж на точно означений контрактом час 5, чи більше років дозвіл на бару. В контракті мало б бути застереження, що „Ч. Січ" зможе відкупити цей дозвіл в разі потреби за таку саму ціну.

Засновано два нові комітети: Стодоляровий Комітет та Комітет Льотерії. До першого Комітету ввійшли: Л. Рудзінський, проф. Ліщинський, д-р І. Ярош, Василь Матияш, та Л. Гребінка. До другого Комітету обрано: ред. З. Снилика, В. Маркуся, П. Гоя і О. Твардовського. Стодоляровий Комітет уповноважений організувати фундаторів спорту вже на наступний сезон. Ці фундатори, які зможуть вплачувати згаданих 100 дол. до кінця вересня 1968 року, оплачуватимуть цією сумою членські вкладки, кошт сезонових білетів на всі змагання першої дружини „Ч. Січі" в Нюарку, як теж вільні вступи на забави, пікніки і інші імпрези „Ч. Січі". Льотерійний Комітет має організувати місячні льотерії в новій домівці „Ч. Січі".

Сходини закінчено закликом до всіх членів Т-ва до більшої співпраці особливо в цьому переломовому часі, коли в громаді декто поширює „татарські вісті" з метою пошкодити Товариству.

О. Твардовський

УНСОЮЗУ ЗБОРИ ВІДДІЛІВ

СУБОТА, 9-го ГРУДНЯ 1967 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Місячні збори Б-ва св. Володимира — 130 Відд. о год. 8-ій веч. у приміщенні Укр. Кат. Ветеранів при 33 Іст 7 вул. Перед зборами можна вплатити членські вкладки. — І. Малець, секр.

П'ЯТНИЦЯ, 15-го ГРУДНЯ 1967 р.

ПЕРТ АМБОЙ, Н. Дж. Річні загальні збори Т-ва Запор. Січ — 155-ий Відд. о год. 7 веч. в УНДомі при 760 Стейт Ст. На порядку: звіт урядовців та голів Комітету з праці у 1967 р. та вибір нової управи на 1968 рік. Проситься чл. прибути. — М. Степась, предс., М. Колодій, рек. секр., К. Галушка, кас., М. Фединишин, фін. секр.

СУБОТА, 16-го ГРУДНЯ 1967 р.

ЧЕСТЕР, Па. Річні збори Т-ва Т. Шевченка — 156-ий Відд. о год. 7:30 веч. На порядку нарад: вибр управи на 1968 рік. — Новак, секр

НЮАРК, Н. Дж. Річні збори Т-ва Чор. Січ — 14 Відд. о год. 7-ій веч. в Січовім домі при 690 Sanford Ave. На порядку: вибір управи на 1968 рік. Проситься прибути та рівнож вирівняти залеглі чл. вкладки. — В. Роговський, предс., М. П. Отрок, секр.

ПЛЕЙНФІЛД, Н. Дж. Річні збори Т-ва І. Франка — 372 Відд. о год. 6-ій веч. в залі Іґл Голл, 210 Черч вул. Просимо всіх чл. прибути. На порядку: вибір управи на 1968 р. та інші справи. По зборах спільна перекуска. — С. Дибей, предс., І. Головка, кас., Й. Ярема, фін. секр., С. Лонишин, рек. секр.

ШИКАГО, Ілл. Б-во св. Николая — 106 Відд. повідомляє, що всі вкладки повинні бути заплачені до 24 грудня ц. р., бо 26 вони будуть вислані до Гол. Канцелярії УНС. Члени, які не заплатять вкладок у тому часі, будуть суспендовані. Ця пригадка передовсім відноситься до тих, які декілька місяців вже не платять вкладок. — А. Іванюк, пред., Г. Дацьків секр., М. Попіль, кас.

НАЙКРАЩІ і НАЙНОВІШІ
Різдвяні платівки є на
REQUEST RECORDS
Зайдіть до Вашої крамниці в сусідстві. Не приймайте жодних підмінок.
За безплатним каталогом пишіть до:
REQUEST RECORDS, INC.
66 Mechanic Street
New Rochelle, N.Y. 10801

До винайму

До винайму в Брукліні
АПАРТАМЕНТ
для дуже спокійного подружжя в зрілому віці. Огляньте, щоб оцінити, парове огрівання, гаряча вода.
Тел.: ST 2-1648 в Брукліні
між 12 дня — 6 по пол.

GREETINGS

A MERRY CHRISTMAS & A HAPPY NEW YEAR
from
Heritage Hall Nursing Home
The Ultimate in Nursing Care Facilities. Rates starting at $90 & up which includes. Room & board. 24 hour. Excellent Nursing care. No charge for wheel chair & walkers. Plus complete use of all facilities.
524 Wardell Rd.
New Shrewsbury Rd., N.J.
(201) 776-8700

М'ясо і ковбасні вироби
за німецьким виробом для смакунів.
Вироби у власній фабриці ковбас.
ТІЛЬКИ ОДНА ЯКІСТЬ — НАЙЛІПША
яку найліпше люблять господині і цілі родини.
Зайдіть до найближчої КРАМНИЦІ KARL-EHMER
KARL EHMER
PORK STORES
Головна крамниця:
63-35 Fresh Pond Road Ridgewood — Brooklyn, N.Y.
Філії крамниць в Ню Йорку і поза містом.

INSTRUCTION

„ЗАРОБІТОК — БАГАТО ГРОШЕЙ"
Наука, як стати пресманом та оперувати Web Fed Rotary Offset Press, через нашу школу — 6 тижнев. курс.
Murree Schooll
121 West 17th Street
New York City CH 2-2720

Real Estate

REAL ESTATE in FLORIDA
ПОВІДОМЛЯЮ
усіх тих, що бажали б набути у Флориді
ДІМ, ЗЕМЛЮ, МОТЕЛЬ, ГОТЕЛЬ, АПАРТАМЕНТ чи БИЗНЕС,
маємо великий вибір.
Голоситися до:
Степана КОВАЛЬЧУКА
THE SOUTHLAND COMPANY
— Realtors
Gables, N. Miami Beach, Miami, Lauderdale, The Keys
853 N.E. 79th Street
Miami, Florida. 33138
(305) 757-0661.
Res. (305) 373-2382

4-РИ РОДИННИЙ
Ірвінгтон, Н. Дж.
173 Western Parkway. Чудовий, огляньте, олив. огрівання, добрий прихід $5,880 р.; 2 — 4 кім.; 2 — 5 кім. апарт. Ціна $38.500.
A.J.P. 374-3045

НА ПРОДАЖ НАРІЖНИЙ МУРОВ. БУДИНОК
Продаж з втратою, два 6 кім. апартаменти, 1 порож. крамниця, пов. підвал і прикр. ґараж, відкр. до крамниці, газ. огрівання, всі вигоди, при голов. дорозі. Телефонувати:
FL 8-2593 або HI 6-8209
Питати Mr. Lenard.

Різне

НЕ ТРЕБА ДОВГО ЧЕКАТИ

ПЕРЕКОНАЙТЕСЬ САМІ І ЗАЖИЙТЕ ЩЕ СЬОГОДНІ
Д-ра Й. МІЛЛЄРА
ЗІЛЛЯ
під назвою
J. MILLER'S PURE HERB COMPOUND # 6,
а вже завтра почуєтесь ліпше.
Терплячі, симптоми як кваси жолудка, запір, нестравність, гази, відбивання, завороти голови, біль у крижах і інші недомагання НЕ ЧЕКАЙТЕ, а спробуйте ЗАРАЗ!
Зілля це не вариться, ані не запарюється, а вживається його в природнім виді так, як є у пачці. Тим то воно таке помічне й корисне.
Зілля це повинно находитися у кожній хаті, як перша поміч.
Ціна одної пачки $10.00, а якщо хочете для свого приятеля, тоді дві пачки тільки — $15.00.
Якщо Ви незадоволені протягом 24-48 годин, зверніть пачку, а гроші будуть Вам сейчас повернені.
Пишіть зараз, долучуючи чек або моні ордер на адресу:
THE MILLER CO., INC. Dpt. 41
790 Broad Street, Newark, N.J.

Посилайте гроші в Україну!
Скористайте якнайбільше. Неплатіть нічого за пересилку. Американські долярові сертифікати — це найкращий дарунок!
ТІЛЬКИ АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРОВІ СЕРТИФІКАТИ дадуть Вашим кревним чотирикратно більше, як готівка в рублях. Ваші кревні потвердять Вам це.
ТІЛЬКИ АМЕРИКАНСЬКІ ДОЛЯРОВІ СЕРТИФІКАТИ уможливлять Вашим кревним купити все, чого захочуть: харчі, одяг і багато — багато інших речей — американських, західньоевропейських і місцевого виробу — у спеціяльних долярових крамницях „Внєшпосилторгу" по особливо низьких долярових цінах. Ваші кревні потвердять Вам це.
ПОВНА ҐАРАНТІЯ. БЕЗ НІЯКОЇ ОПЛАТИ.
За ту службу, ніхто не платить абсолютно ніякої оплати: ані висилаючий, ані відборець, бо ті видатки платить Внєшпосилторг.
ЗАМОВЛЯЙТЕ НЕГАЙНО. ЗАМОВЛЯЙТЕ ТІЛЬКИ ЧЕРЕЗ
INTERTRADE EXPRESS CORP.
125 East 23rd Street
New York, N.Y. 10010
ВИМАГАЙТЕ БЕЗПЛАТНОГО КАТАЛОГУ.
Уповноважений представник American Express Company and Podarogifts Inc.

10% знижки
ДАРУНКИ до СССР
Автомобілі, мотоциклі, телевізії, трансістори, радіо і тейпрекордери. Замовлення мусимо мати найдалі до 29 грудня 1967 р.
Жадайте наших дарових каталогів.

ARKA Company
DEPARTMENT STORE
48 E. 7th St.
Tel.: GR 3-3550. New York City
РІЗДВЯНІ КАРТКИ, КАЛЕНДАРІ НА 1968 Р., ДАРУНКИ НА СВЯТА — ВСЕ в АРЦІ.

Різне

Українське Висилкове Бюро
ROMAN PARCEL SERVICE
141 2nd Ave. New York City
Tel.: GR 5-7430. — Висилаємо ПАЧКИ з ОДЯГОМ і ХАРЧАМИ в УКРАЇНУ і до СССР.
Від 1. X. — 31. XII. 1967 р. 10% знижки на авта і мотоциклі з причіпкою.
Уряд. години: пон.-п'ят. 8:30-7 веч., суб. 8:30-6. веч. неділя 10-3 по пол.

ПОЩО ТРАТИТИ ЧАС НА ПИСАННЯ АДРЕС?
ПЕЧАТКИ
різного роду, в різних мовах — виробляє —
ROMAN IWANYCKY
304 East 9th Street
New York, N.Y. 10009
Tel.: 228-2266
Печатка 3 лінії на 2 інчі $3.00 з пересилкою.

БЮРО
• **ПОДОРОЖЕЙ**
• **АСЕКУРАЦІЙНЕ**
візи, білети на літак і кораблі, спровадження рідних з Росії, Польщі і інших країн. — Асекурації на доми і авта. Висилки пачок ПКО "РЕКАО" або гроші до Польщі і Росії.
KRUZOLEK TRAVEL SERVICE
833 — 18th Avenue
Irvington, N.J. 07111
372-3630

Розшуки

Пане БУЦЯК
1950-51 Варнер Касерне, Мюнхен. Прошу задзвонити вечерами до мене:
(212) 228-3763
Василь Кирилович

Сестра **ГАЛИНА** пошукує брата **ВОЛОДИМИРА КОРОСТЯНСЬКОГО.**
Родом з Явірника Руського, син Катерини і Михайла. Правдоподібно живе в Каліфорнії. Писати на адресу:
Helen Belcic
2468 Scranton Rd.
Cleveland, Ohio. 44113

Miscellaneous

M. T. PARR AUCTIONEER
Перепроваджуємо продаж у Вашому домі та купуємо цілі доми всюди в Ню Джерзі.
61 р. досвіду.
Grant St. Washington, N.J.
(201) 689-1385

Funeral Directors

Theodore WOLINNIN, Inc.
Директор Похоронного Заведення
123 East 7th Street
NEW YORK, N.Y. (9)
Tel.: GR 5-1437
СОЛІДНА ОБСЛУГА

LYTWYN & LYTWYN
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга ЩИРА і ЧЕСНА.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey.
801 Springfield Avenue
IRVINGTON, N.J.
NEWARK, N.J.
ESsex 5-5555

КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
Completely
AIR CONDITIONED
Займається Похоронами в стейті NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна й найкраща. У випадку смутку в родині, кличте, як в день, так і в ночі
WILLIAM F. RASLOWSKY, Manager
129 Grand Street
(cor. Warren Street)
JERSEY CITY 2, N.J.
HEnderson 4-5131

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Займається Похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура. Модерна каплиця до ужитку ДАРОМ.
PETER JAREMA
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N.Y.
ORegon 4-2568